

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

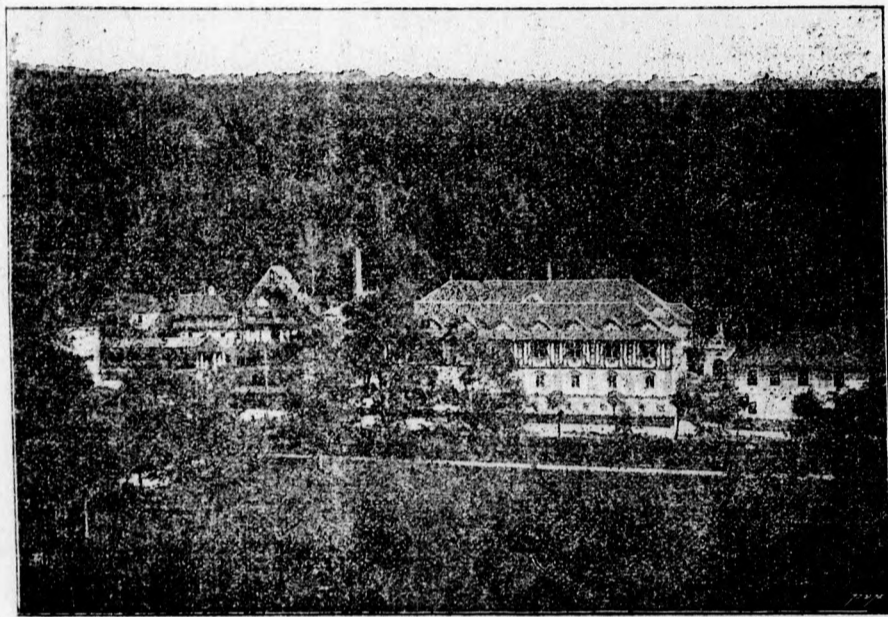
Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

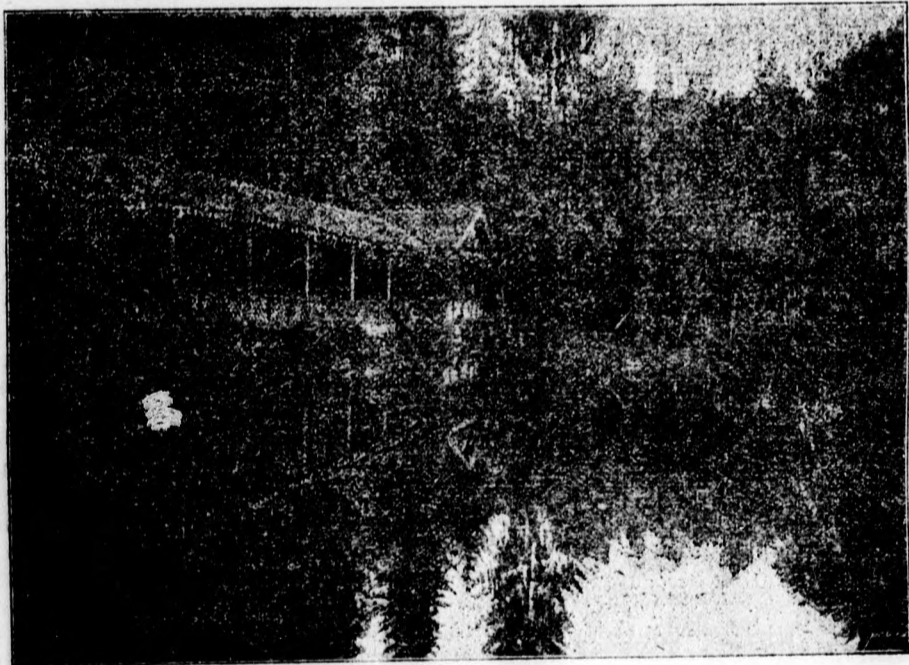
Obrázky z Luhačovických kúpeľov.

Jánov Dom. Prestavený dľa arch. Jurkoviča.

Celkový pohľad na Slanicu.

Jánova kolonáda s jazerom.

Stará kolonáda a námestie.

Po celom svete roztrúsené sú veľké dary Božej prírody, ktoré slúžia k občeršteniu ľudstva a k liečeniu chorých. Na úpatí veľkých hor, uprostred lesov nalezáme liečivé pramene a užitočné vody, ktoré menujeme dľa toho čo je podstatnou čiastkou ich zvláštnej sily a liečivosti.

Preto rozlišujeme kyselé vody, kyselky, i mädokyselky zvané od uhličitej kyseliny, slané vody, dľa rozpusteného množstva rozličných solí, sirkové vody, bohaté na slúčeniny síry. Všetky užívajú sa k pitiu a ku kúpaniu. Od nepamätí vyhľadával ľud takéto miesta kde hľadal úľavu a pomoc, behom času povstali okolo prameňov celé obce, ba mestá, z ktorých vyvinuly sa kúpeľné miesta. Tak Karlove Vary (Karlsbad) Piešťany, Teplice, Luhačovice, atď.

Luhačovice ležia blízko Uh, Brodu na Morave, neďaleko uhorských hraníc, honosia sa bohatou slanou vodou, ktorá zároveň obsahuje i mnoho uhličitej kyseliny a majú pod Karpatami utešenú polohu.

Kúpele tieto od dávna od našich ľudí v rozličných nemociach žalúdka, jater, a ľadvin vyhľadávané boli majetkom grófa V. Serényiho, ale pred d'oma rokami prešli do rúk akciovej spoločnosti. Behom času zmenili sa staré Luhačovice, odely sa v nové rúcho, povstalo mnoho nových budov vystavených dľa plánov nášho rodáka, architekta D. Jurkoviča a následkom toho nastal i v kúpeľoch nový, živý ruch, aj návšteva sa zvýšila, lebo voda luhačovická vyrovná sa všetkým iným podobným vodám. Obrázky naše predstavujú pohľad na kúpele a na jednotlivé budovy.

Po návšteve Dr. Viktora Kramolína.

Dňa vopred určeného programu prišiel osv. pán hlavný župan v sprievode hl. slúžneho a svojho sekretára z Holiča v sobotu o pol 9 hod. ráno. Skalickí páni, hlavne magistrát vyšli mu v ústrety až ku vráždistskej kapli. Tam krátkou rečou pozdravil ho mešťanosta mesta.

Pri jednoduchej slávohrane u mýta čakala hudba a školské deti a państwo — Indu nebolo, sú súrne práce v poli, vo vinohradoch. V sprievode hudby dorazil do mestského domu, pod bránou postavené úradníctvo zavolalo „éljen“. Hneď na to shromaždilo sa obecné zastupiteľstvo k slávnostnému zasadaniu. Deputácia vo viedla hl. župana do zasadacej siene a shromaždení hlučne ho uvítali, na tváre bolo mu vidno, že je prekvapený. Menom mestského zastupiteľstva pozdravil ho *vzletnou, vážnou a hlbokou rečou* miestny vlp. dekan Dr. L. Okánik v reči maďarskej.

V reči svojej poukazoval na bývalú slávu nášho mesta, na jeho bohatstvo a spokojnosť občanov, poukázal na historickú slávu a veľký význam tohoto pohraničného mesta, na dobu rozkvetu, v nejž vznikly mohutné a velebné chrámy a mocné, nerozborné hradby so slávnym erbom, od kráľa Ludvika I. darovaným, ktoré hlásaly cudzincovi, — hľa dvojramenný kríž tri zelené vrchy a štyri rieky oznamujú ti, že prichádzaš do Uhorska. To bola doba rozkvetu a moci, po nej prišlo poklesnutie, schudobnenie, ale nie vinou mešťanstva, niesly to sebou pomery a čas. V návšteve Vašej Osvietenosti — hovoril Dr. L. Okánik, vidíme zárod lepšej budúcnosti; i my mešťania, chceme k tomu pôsobiť a tichou prácou a poctivou snahou na zvelebení tohoto staroslávneho mesta pracovať. *V práci, a nie v hlasných frázach a prázdnych slovách vidíme opravdové vlastenecké účinkovanie a preto s opovržením odvrhujeme od seba každé podozrievanie a očerňovanie*, (hlasy: tak je, éljen). Ďalej upozornil ho na rozkvet susednej Moravy — na vzráhajúci sa tam priemysel a obchod a na biedy nášho remeselníctva, uvítal ho srdečne ešte raz a prial mu, aby z vlastnej zkušnosti poznal naše mesto a dobre sa u nás cítil a dlho k dobru a sláve nášho mesta a vlasti žil. Hlučné éljen a sláva ozvalo sa v starej dvorane mestskej. Hlavný župan bol dojatý — sotva čakal tak vrelý pozdrav, odpovedal „na krásne slová“, „veľkomožného pána prepošta“ — tak ho tituloval cez celý čas a niektorí čo všetko popredu vedia, už si povrávali, „hlavný župan doniesol vyznačenie pre nášho pána dekana“ odpovedal srdečne a pohnuto. Staré chrámy, klenuté domy, rozsypajúce sa hradby všetko svedkovia minulej slávy a moci jasne hlásajú prichodiacemu pútnikovi do mesta, tu prichádzaš na historickú, posvätnú pôdu.

A práve táto veľká a slavná minulosť oprávňuje mesto toto k lepšej skvelejšej budúcnosti a ja prišiel som i k tomu cieľu, aby som moj úmysel, moje plány ku pozdvihnutiu tohoto slávneho mesta s vami sdělil, ovšem k tomu treba súčinnosti mešťanstva a všetkých tried. *O vlastenectve skalického občianstva som presvedčený i dľa informácii* (tie boly akiste čierne!) *i dľa presvedčenia a viery*. Želám si len, aby obecnstvo pestovalo vlastenecký uhorský cit, a cítilo bratské svazky. Keď prajem mestu tomuto lepšej budúcnosti a dobu rozkvetu privolávam: nech žije Skalica a jej mešťanstvo.

Potom predstúpil mestský zastupiteľ pán Ján Hrebíček a oslovil ho slovenskou rečou: Privítam Vašu Osvietenosť v našom staroslávnom meste, v našom rodnom kraji, *privítam vás v reči materinskej, po slovensky*. I v tomto slávnostnom okamihu upozorňujem Vašu Osvietenosť na ťažko bojujúce hospodárstvo a na klesajúci priemysel. *Rieka Morava* jako jedovatý had roz-

lieva sa po našich lúkach a poliach a poškoduje nás strašne, preto odporúčame do laskavej pozornosti Vašej regulovanie tejto rieky a prosíme Vás aby ste v žiadnom ohľade na nás nezabudli. Nech Boh žije Vaša Osvietenosť na mnohé roky, nech žije náš kráľ a naša vlasť. Sláva. Hlučné sláva a éljen ozvalo sa po tejto srdečnej reči.

Na to požiadal hlavný župan mešťanostu, aby jeho slová shromaždeným pretlumočil a sdělil mu obsah *Hrebíčkov* reči.

Mohol to radšej prenechať hl. notárovi, lebo natrápil sa s tým a predsa nám skoro nič nepovedal, *z Hrebíčkov* reči vynechal regulovanie Moravy, *tedy to, čo je najdôležitejšie*, pred čím sa naši hospodári trasú, to sa hl. županovi ani do uší nedostalo. *Divné je, pri každej volbe kandidáti omáľajú tú Moravu, Papánek, Košťal, Csernátony* a včul mimo Hrebíčka mlčali o tom všetci rečníci.

Potom prijímal deputácie, úradníctvo, učiteľstvo, cirkve, spolky, za kat. Kruh pritom boli Dr. L. Okánik, Dr. P. Blaho, Michal Buidala a Ján Hrebíček. Na to robil hl. župan návštevy. O 1. hodine bol bankett, po slovensky spoločný obed.

Prvú zdravicu vyniesol na hl. župana direktor na odpočinku p. L. Halász, bola dlhá, roky a kráľovia z historie hraly v nej hlavný zástoj. Hlavný župan vyniesol toast na Jeho Veličenstvo kráľa *Františka Jozefa I.* „Gotterhalte“ sa nehralo, len tuš bol. Rečník pán pravotár Štetina pozdravil hl. župana jako kollegu, bývalého advokáta. Všetky reči boly nepolitické, mierne.

Okresný sudca p. Dr. Hamar, z jehož reči začuli sme len koniec, hovoril o vlastizradcoch ktorí sú vraj horší od otcovrahov, o podkopynej práci a o samých takéto strašných veciach a vyzýval hl. župana, aby s celou prisnosťou zákona vystupoval proti týmto a aby ich prenasledoval. Hneď po ňom povstal pán kr. notár Dr. Tarnószky, ten upozorňoval ho na to, že dobre by bolo si Skalicu obzrieť nie v paráde, ale vtedy keď je len tak po domácky odená, bývalo vraj v Skalici zdravšie povetrie, ale teraz kazia ho všelijaké miasmy (to majú byť akýsi vraj chrobáci v povetří) aspoň tak sa to dalo z reči pána notára rozumieť a niektorí dobrí, (!) nefalšovaní vlastenci hneď natahovali krky na redaktora tohoto časopisu, ale on sedel pokojne a nebral v známosť túto vlasteneckú licitáciu, že to tak bude, to vycítili sme popredu, kto neverí nech si prečíta predošlé číslo „*Pokroku*“ tam to stojí čierne na bielom:

My sme, oni nie, my sme vlastenci oni zradcovia atď. Posledné dve reči boly nemiestne a popudily i hlavného župana, lebo vyskočil a hneď odpovedal: Páni moji! jako som už bol spomenul mojim heslom je: *právo, zákon, spravodlivosť a láska* (Dr. Blaho zakričal: tak je, to je hlavné) *páni moji jestli chcete získat tu vlastenecký myšlienku, vlasteneckému cíteniu — na toto kládol hl. župan najväčšiu váhu*, vtedy musíte sa vinúť k nemu s láskou (Dr. Blaho: ale nie s prenasledovaním) a prizvukujem, že i oproti najpoblúďilejšiemu synovi vlastní viacej vykonáte s láskou, nežli s jakýmkoľvek inými prostriedkami. Viem, že srdce mnohého citlivého vlastenca nie je so všetkým spokojné v tomto meste, ale páni moji odporúčam vám len cestu práva, zákona a spravodlnosti a lásky. !!! —

My sme slová rozumeli a páni rečníci o tom nepochybujeme — tiež.

Veru škoda bolo, taký rušivý tón vniest do slavnostnej nálady, no všetko toto nepokazilo dobrú vôľu veselým hodovníkom a p. hlavný župan opätovne vyslovil sa svojmu okoliu verejne, že bol v Skalici *prijemne sklamaný*, (kellemesen esulótam) *museli sme byť dôkladne omáľovaní*, akiste tak, že „kat. Kruh“ bude stáť špalir, hádzať kamením, kričať nech žije riša Svatoplukova, *dolu s Kramolinom, abciq atď.* To sa nestalo, máme rozum aby sme niektorým pánom

nedopomohli k lačným vavrínom. *Kto hľadá na veľko veľkými očami len i komára vidí — volom byt.*

Cheeli aby sme nevítali a neprišli, boli by povedali: *Hľa bezočivci jak demonštrujú, ani neprišli*. Prišli sme a povedali: *Hľa jakí sú bezočivci, jako sa sem vtierajú*. Tak zle i tak zle.

Hľa čierne oči panské ale sú cigánske, panskej láske ťažko vyhoveť, Jeho Osvietenosť nám nič nesľúbil, povedal nám slovo pravdy a lásky jaké sme od našich pánov ešte nikdy nepočuli. *Sme s nimi spokojní — a keď na slová prídu skutky, nebude mať vernejších, oddanejších nad nás.*

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy.)

— **Z Jablonice.** Ešte dňa 23. mája bola u nás veľká slávnosť. Náš pán gróf Anton Apponyi slávil striebornú svatbu. Pri tejto príležitosti boli mnohí hostia povolani k slávnosti do kostola; stolice boly polepené cedulkami, ale nechceli sme vlastným očiam uveriť, keď sme tam videli mená, Kaufmann, Zigmund, Samek, Dávid, Paškes, Mór a Jákob, hľa takéto państwa sa dostali do nášho kostola a naši sedliaci museli na zadu stáť, aj naše vystrojené ženy zostaly v haňbe. Divné je, že si náš pán gróf tých vyvolených tak všima, tuším viacej nežli nás sedliakov.

— **Šaštiu.** U nás bolo cez mesiac máj veľmi živo, lebo prichádzalo k nám mnoho cudzích pútnikov, niektorí prišli aj s muzikami a keď sme to videli, veru napadla mne aj naša nebohá banda. Pred manevrami museli sme odovzdať pánu notárovi hasičské šaty aj nástroje, že to dá vyprať a očistiť, poslúchli sme. Na vzkriesenie sme chceli ísť hrať a pýtali sme si nástroje nazad, ale nedať nám ich, že vraj preto, lebo nechceli sme ísť hrať pri uvítaní pána hlavného župana. To čo som v 19. čísle Pokroku, že nech si duš Floriáneek sám, to odvolávam a napravujem v ten smysel, že nech si dusia páni čo boli proti tomu, aby sa nám tie peniaze dali.

Pane redaktor odpusťte, že nepíšem viacej, mám mnoho práce v poli. Neskoršej viacej. Š.

— **Z Unína.** Nemohli sme sa dohodnúť na ktorý deň máme osláviť dvojročné bezkaplanské jubileum nášho velebného otea. Niektorí to chceli mať na sviatok Božieho Tela, ja som bol rozhodne proti tomu, hovoriac, že na tenže deň máme dost jednej slavnosti a potom aby slavnosť tá bola čím veľkolepejšia, odložime ju na sviatok Petra a Pavla. Páčilo sa im to všetkým tým viac, že náš páno budú mať ten deň meniny. Ja mám veľmi dobré nápady, preto ma volajú aj fiškálom. Takýto výborný nápad som mal aj pri poslednom zasadnutí, keď sme na konto budúcej slavnosti pili áldomáš. „Páni bratia — riekol som — ja mám dobrú myšlienku“, „No čujme“ volali všetci, len „starý tata“ volal „holjok“. „Tak teda viete čo? Zrátajme kofkorázy náš horlivý pán farár bol za čas svojho dvojročného bezkaplanského dieťky v škole náboženstvo vyučovať. Dľa cirkevného nariadenia je to sice jeho svatou povinnosťou, aby do škol chodil dieťky katechismus vyučovať, a každú nedelu a sviatok slovo božie ohlasovať a kázať. On chudák túto svoju povinnosť tak tuho bral, toľko sa nachodil v Unína a v Radimove do škol, že najmenej o dva páry číziem viacej zodrál. My niesme vstave mu túto ztratu vynahradiť a preto zrátajúc počet hodín od neho zadržaných, vyšlime z Unínanov a Radimovanov päť členovú deputáciu ku biskupskému úradu do Trnavy, ktorá tam tento ohromný počet prednesie a požiada, aby za túto povinnú horlivosť bol od cirkevnej vrchnosti vyznačený“. Pán Holzman, Berger, Spitzer volali „éljen“, a všetci občania jednohlasne prijali moj návrh. Vydržiavanie slavnosti jubilarnej sme odložili, kým sa naša deputácia so zaslúženou cirkevnou odmenou nenavrátí. Slečna Uliša Dobropitná cheela sa tiež ku tejto deputácii pripojiť, ale my sme boli rozhodne proti tomu, až potom odstúpila od svojho úmyslu, keď sme jej prisľúbili, že aj pre ňu budeme pýtať volajaké vyznačenie. Unínan.

Kupujte v „Potravnom spolku“!!!

Drobné zprávy.

— V Dojči vydržovali sa shromaždenia našich kresť. spolkov ešte vo februári. Všetci členovia boli spokojní s účtami a pri voľbe keď náš pán farár navrhovali jednotlivcov do výboru, nik sa neozval proti nim. Až keď boli už zvolení, povrávali mnohí členovia, že ten, lebo ten nemusel byť. Mili členovia vyzývam vás, aby ste sa vždy na shromaždení ozvali, čo chcete, ale mimo vyprávaj, to sa nesluší a spolkovej veci to škodí.

— **Pevotiny** bude sláviť v *Búr Sv. Peterskom* chráme dňa 29 júna veľ pán *Florian Tománek* novovysvätený kňaz biskupstva špišského, rodák sv. peterský, upozorňujeme na túto významnú slavnosť všetok okolitý ľud.

— Predstavenie „*Siroty*“ v Smoleniciach vypadlo nad očakávanie dobre. Dňa 11. budú hrať remeselníci „*Strýka*“, v miestnosťach Kat. Kruhu.

— *Dolnokrupanská* mládež usporiada divadelné predstavenie dňa 14 a 21. júna.

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo.

Hyd čo nám ničí najviac jablčka, ale i hrušky ba i v marhulkách sa najde, menuje sa: jablonoň mol — *Carpocapsa pomonella* Linne. Mylná je to mienka, žeby to bol kvetový mol. S kvetom ten nemá dočinenia nič. Rôzne jeho pomenovania dávajú príležitosť k mýlkam. Ovocinári, ktorí pokúsili sa ho ničť, každý ináč ho menuje. Sam Linné menoval ho: *Phalena pomonella*. Fabricius mu dal meno = *Pyralis pomana*. Gmelin zas ho menuje: *Totrix pomana*. Konečne rozhodlo sa, že od Treischke ho prevzmu rodinný názov hydu = *Carpocapsa* a od Linného druhový názov = *pomonella*. Tak teda *Ständeringer* a *Rebel* vo svojom menoslove = *catalogu jablonoň mol* menujú latinským názvom = *Carpocapsa pomonella*. Ač teda prichodí pod rôznym menom, je to ten istý škodliviec. Ani molom by sa nemal menovať, bo vraj krome ročného lietania nemá nič spoločného s molami. Ale ponač ten názov mu tak rečeno prirástol a od jakživa, čo ho zahradníci len poznajú menovali ho molom, menuje sa teda jablonoň mol = *almamoly* = *carpocapsa pomonella*. S roka na rok je stav našich jabloní horší a horší. Čo chosna keď oni pekne rastú, bohato kvitnú, ale ovocie hneď po kvete začína červiveť a padať, kým nepatrná časť jablka ostane na strome, a i tá je červivá, že ovocinár nemôže pomysleť na odpredaj, ba ani na požitok už není jablko tak vzácne, keď požraté a tratí i na úhľadnosti, veľkosti a trváčnosti. V zúfalosti nad rozšírením toho hydu ovocinári už pomýšľajú radšej nebudovať jablone, keď nemajú mať z nich chosna. Musíme sa tomu nestvoru lepšej prizreť, poznať jeho povahu a hľadať ho zničiť, potom *stav jabloní* sa opäť zlepši.

Z jablčkového molu je známy všeobecne iba v jablku sa mrviaci červík = húsenica = alebo menuje ho molom. Zkadiaľ on pošiel to mnohí nevedia si vysvetliť a preto myslia, že vajíčko je už snesené vo kvete. Mylný nahľad!

Neznajú ani vlastnú múru nočniu, čo tie vajíčka klade, preto že jej nevidia skôr, kým človek na ňu náhodou nenatrafí nezadlavi. A je dľa času, dľa stromu a rôznych okolností aj

rôznej barvy, že človek myslí na iné skôr, než na tohoto škodlivca. Vlastný mol, nočná mura je veľkosti 7—12 milimetrov, barvy takej, jaká kôra stromu na ktorej cez deň tichučko skrčená sedí. Vyhladá barvy obstárlej kôry stromu. Človek môže sa na ňu i dívať, nezbadá ju, a myslí, že by to bolo spiace očko, na vetvičke, alebo hĺčka na kôre. Klade vajíčka hneď po párení, a až po 240—280 jeden a jeden motýlok. Odtiaľ toľko hydu, a ponač nestáva sa to rázom, ale kým len jablčko visí na strome cez celú dobu odtiaľ i obtížnosť, jej ničenia.

V kladení vajíčiek není vyberačná. Stáva sa to bárs na ktorej čiastke jablčka ano i na stopke ba i na listoku. Keď sa vajíčko vyliadne v huseničku — červičok, to už puď jeho vede aby našiel jablčko. S prvu zažuvá i listok, kým noošmátra ovocný plod. Máva rád tmú, preto najradšej vyškriabe sa k ruži plodu a pod listkami v tieni súc ukritý tichučko sa zažiera do plodu až k jastrám, z čoho potom žije. Odtiaľ mnohých mienka, žeby prišiel z kvetu. Ale on, zvlášť ak vyšiel už z nahnutého jablčka a ešte nedorástol, vyhladá iné jablko a *vyjde sa doň bárs kde*. Preto vidávame diery na prostriedku plodu, i u spođu, u vrchu atď. Plod napadnutý ľahko spadne. S ním spadol by aj on. To by mu bolo ľahko vyliezať hore na strom, preto assekuruje sa za včas a pripne si jablčko — ktoré sožiera — pavučinou ku susednému jablku alebo i na listok, a keď už nemá tam čo žrať alebo jablčko odpadnuté od stopky hnije, prešmíkne sa na vedľajšie, kým sa nevykrmí až ku zaobaleniu na pupu. V jednom jablčku najdeš iba po jednom červičku — Keď povážime, že jeden a jeden červiček je vstave zničiť preliezaním — i viac plodov, keď povážime počet nakladených vajíčiek, že každé jedno dostane sa na svoj osobitný kvartiel = jablčko, máme po-hop, že jedna múra je vstave zničiť celú úrodu stromu. A veď táto není o samote. Vidíme len po večierky pri lampe koľko jich tam pod stromom lieta!

Sprevádzajme červička ďalej keď sa už nazral. V opadalkách, keď už ležia dlo pod stromom darmo bys ho hľadal, vtedy je on už preč! Ak ho vidíš vo dne, to už sa s ním stala chyba. Obyčajne mašuruje v noci zo svojho domova dolu a hľadá na pni za kôrou príhodné miesto. Ak sa dostal s jablčkom na zem to hneď vyleze von a poď ho na peň hore ku príhodnej skáre! Tu všetky pohyblivé čiastočky posbíera a zakryje sa, tak že to nevypadá ináč, ako kôra stromu. Ba vyzobe si v kôre celé korýtko omelinky poprilipea z vonku okolo seba, že nijako ten úkryt nepoznáš, a vnútro vyfuruje si hodbábnou nitkou pavučinou, tak že ten nový kvartier jak je príjemný tak aj silný, aby jeho útlemu tieľku nestala sa nehoda. Ak je strom starší a kôra dost popukaná, to sa vám tých červikov dohromady zakuklí aj na 70—80 alebo i viac.

Pokrač.

Stanovy mliekarského družstva v Skalici.

Hlava I.

Firma, sídlo cieľ a trvanie družstva.

§1. Firma: „*Roľnícke mliekarske družstvo v Skalici*“. Sídlo: Skalica.

§ 2. Cieľ družstva je: len oľ kráv členov nadojené a dorobené mlieko predávať, toto na spoločný účet spracovať, výrobky zpeňažovať a takto v spolkovej mliekárni spoločným prevádzaním mliečného hospodárstva k napomôženiu roľníctva a ku zvýšeniu čistého hospodárskeho výnosu prispievať. Ďalej zásobovať domáci trh s čistým a zdravým maslom, vyrábať jemnejšie — doteraz len z cudzozemska dovážané syry a takto napomáhať rozvoj domáceho hospodárskeho priemyslu.

§ 3. Trvanie spolku: Neurčitý čas.

Čo nového vo svete.

Srbský kráľ Alexander a kráľovna Draga úkladne zavraždení. Celá kráľovská rodina vymordovaná.

Svato-Bartolomská noc v Belehrade!

Vojenské povstanie v Belehrade, srbské vojsko zavraždilo svojho vlastného kráľa!

Brat kráľovnej Dragy, **Lunjevica Nikodem** je medzi mŕtvymi. Zavraždené sú i dve sestry kráľovny, **Lazarevič Luka** službu konajúci generál, adjutant kráľov a 12 kráľovských strážcov.

Telegraf hovorí o 21 a 300 mŕtvých. *Dejiny majú málo takýchto strašných skutkov, v dnešnom veku sú skoro neznáme, preto s hrúzou naplňujú celý svet.*

Dňa 11. júna o 6. h. ráno, na Sviatok Božieho Tela doletel do *Zemune* telegramm. (*Zemun* leží v Slavonii na ľavom brehu *Sávi*, spojený je s Belehradom mostom): *V Belehrade je revolúcia, kráľa a kráľovnu zavraždili.*

Vražda stala sa so stredy na štvrtok v noci, ľud roztrhal všetky telegrafické dráty, strašný chýr nemohol sa dostať do sveta hneď.

Povstanie šíri sa v celej zemi.

Knieža *Petra Karadordeviča* vykričali za kráľa.

Z *Viedne*. V diplomatických kruhoch a medzi vojskom panuje strach a hrúza. Hovorí sa, že Rakúsko-Uhorské vojska behom 48 hodín pomaširujú do Srbska.

Výšla proklamácia: Kráľa Alexandra a kráľovnu Dragu tejto noci zastrelili: Ústava z roku zo 6. apríla 1901 uvádzasa v platnosť. Skupštinu, srbský snem svolávajú na 15. júna.

Všeličo.

— Ctených členov „*Skalického mliekarského družstva*“ upozorňujeme, že od nedele 14 júna počnúc, bude p. pokladník *Hasička* alebo iní draja členovia výboru sbierať zápisné a upísané podiely. *Podiely nemusia sa teraz splácať, ale kto môže nech dá.* Zápisné obnáša 2 koruny. Príhlásky nových členov prijíma výbor.

† Pán *Felix Fila*, bývalý horlivý obchodvedúci vo *St. Jánoch*, zomrel dňa 10 júna 1903. po dlhšej nemoci v *Brne*. „*Sv. Jánsky spolok* je mu veľmi povďačný za jeho služby. Večná mu pamät!

— *Mor. Sv. Janská* mládež predstaví dňa 21., 24. a 25. júna „*Strýža z pod Hája*“.

† *Ján Prikaský*. Dňa 12 júna zomrel v Skalici po dlhej a trapnej nemoci. Nebohy bol poctivým remeselníkom a členom mestského zastupiteľstva.

— *Dopisovateľom: Dojčam*: došlo neskoru. Budúce.

— *Libuša Adam v Kútoch*. Podpíste sa pravým.

— *Smolenice*: Čakáme zprávu o *Sirote*:

Gambrinus
PIVNÍ BONBONY
1 Kus 4 hal.
A. MARŠNER-PRAHA

PANI HOSPODÁRI!

Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firm nám nepriateľských drahšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti. Odporúčam svoje najnovšie:

Mláfačky s oceľovými guľčkovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné

Žentúre (najnovších modellov). Zlepšené rajtáre. Výborné sečkovice amerického a anglického systému. **Triery**. Struhadlá na burgliu. Srotovníky na zno. Stroje na sťah. Pluh a brány. Stroje na rezanie kapusty. Mačkadlá na syr, borievky a hlinu. Železné mangle na prádlo, decimálne váhy a stroje na lámání stromovej kôry pre garbiarov.

☛ Cenníky zaslem na žiadosť zdarma a franco.

MICHAL TRESKOŇ, fabrikant hospodárskych strojov **V BYTČÍ (Nagy Bittse.)**

Najlacnejšie môže dodať
UMELÉ HNOJIVÁ
 Moderne zariadená
 PRVNÍ MORAVSKÁ ROLNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVÁ
 na soustředěná hnojivá a lučebniny
v Přerově.

ktorá si svojimi osvedčenými superfosfáty získala po celej Morave najlepšieho mena.
 Žiadame slavné hospodárske družstvá, hospodárske spolky, obce, jakož i veľactených pánov veľkostatkárov a všetkých roľníkov, aby kupovali

UMELÉ HNOJIVÁ u závodu **rolníckého**
Pioné vápno stále na sklade; za veľmi ľavnú cenu k dostániu.
Sklad máme: V Uh. Skalici, v Skalickom Gazdovsko potravnom spolku.

Jozef Lidl Brno, Morava

Oreľská ulice číslo 7.

Prísazný znalec c. k. zemského súdu.
 Prvá česká továrna výroba hudobných nástrojov.

VELKOSKLAD:
 pian, pianin a harmonií ze všetkých prednejších tovární českých i cizozemských.

Hudobné nástroje

pre hudobné sbory, kostoly, divadlá v najväčšom výbere a najnižších cenách.

Cenník na požiadanie zdarma.

Vývoz do všetkých dielov sveta.

Každá sporivá gazdina

používa

KOLINSKEJ
Kávovej Prísady SO SOKOLOM

a dociely tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

Továrny: v Kolíne a v Prostejove. (Morava.)

Pozor!

Voz nový, prostredný 50 kg. ťažké ose, a jeden voz upotrebovaný v dobrom stave, ďalej železné pluhy

má na predaj

Ignác Korčák kováčský majster v Holiči, proti váhe.

Mydlo „Palacký“

je nejlepší český výrobek.

Práca ľahká účinnok prekvapujúci!
 Prádló biele ako sníh!
Ján Vilímek,
 ováreň na mydlá v LIPNÍKU, nad Bečvou. (Morava.)

Ve prospěch Ústředni Matice školské.

Humpolecké súkna

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a haveloky, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporúčuje:

KAREL KOČIAN,
 súkenický a prvý zasielateľský obchod v Humpolci. 29

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

Kostolné sviece,

pravé voskové, polvoskové,
 stearinové hladké i krásnené,
 stĺpky, sviečky obetné a stromkové,
 sviečky stearinové a parafínové tabulové,
 vozové lampášové,
 všetky druhy voskového zbožia,
 tiež perník struhací,
 a jemný zákuskový,
 doporučuje najodbornejší závod kontinentu, firmy.

V. Zbořil a syn

první moravská továrna na voskové zboží a perník.
 v Bystřici pod Hostýnem (Morava.)
 Založeno r. 1858.

Odborné vysvedčenie z L'ublane, Maria Cell, Ml. Boleslavi, Paríže Dojenu Côte d' Or, Litomerice, Prahy atď.

„Potravný Spolok“ v SKALICI
 objednáva a má na predaj

VÁPNO

a
 Ledek na striekanie vinohradov.

Maršnerové cukrovinky Šumive limonad bombony a Zázvorové pivo vo veľkom Za tovarnie ceny franko.

Slavným Patronátom a všetkým cirkvám
 uctive odporúčam svoju dielňu
 ku stavbe nových

ORGANOV

ktoré zhotovujem vo všetkých rozmeroch a sústavách jako: kuželové, rohové, Mechanicko-pneumatické, alebo obyčajne zášubkové systémy. Organy mnou stavané vyznačujú sa zvlášte plnozvučným a ľubezným hlasom. Prijímam opravy všetkých starších organov. Za solidnú a dokonalú prácu ručím.
 Ceny najľavnejšie.

Ján Drábek a Synovia.
 organári.
 v Búr. sv. Mikuláši.
 Vysvedčenia sú k nahliadnutiu. 10